

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a Mgr. Jany Jurečkové v právní věci

žalobce

- a) **město Deštná**, IČO 00246506
sídlem nám. Míru 65, 378 25 Deštná
- b) **obec Světce**, IČO 00666921
sídlem Světce 15, 378 21 Kardašova Řečice
- c) **Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z.s.**, IČO 62536761
sídlem Fráni Šrámka 1168/35, 370 01 České Budějovice
- d) **„Za Radouň krásnější z.s.“**, IČO 26565358
sídlem Okrouhlá Radouň 36, 378 42 Okrouhlá Radoň
všichni zastoupeni advokátem Mgr. Pavlem Douchou, se
sídlem Údolní 33, 602 00 Brno

proti

žalovanému

Ministerstvo životního prostředí

sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

za účasti

I. **Správa úložišť radioaktivních odpadů**, IČO 66000769

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

sídlem Dlážďená 6, 110 00 Praha 1

zastoupená advokátem Mgr. et Mgr. Janem Kořánem

se sídlem Opletalova 55, Praha 1

II. Hnutí DUHA České Budějovice, IČO 48198064
sídlem Dlouhá 134, 382 41 Kaplice

III. Obec Lodhěřov, IČO 00247014
sídlem 168 Lodhěřov, 378 26 Lodhěřov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 4. 2015, č. j. 1089/M/15 26164/ENV/15

T a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá práva na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné nemají právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Základ sporu

1. Žalobci a) a b) se včas podanou žalobou dne 7. 7. 2015 domáhali u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 4. 2015, č. j. 1089/M/15 26164/ENV/15 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl zamítnut jejich rozklad proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo vyhověno žádosti České republiky – Správa úložišť radioaktivních odpadů o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Čihladlo. Rovněž žalobci c) a d) se včas podanou žalobu dne 7. 7. 2015 domáhali u Městského soudu v Praze zrušení napadeného rozhodnutí.
2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl k námitce nezákonného postupu žadatele, že z § 26 odst. 4 atomového zákona vyplývá, že žadatel vykonává svou činnost nejen na základě ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti, ale také na základě svého statutu. Statut žadatele byl schválen usnesením vlády ČR č. 801 ze dne 10. 11. 2010, ve kterém je v čl. 3 odst. 2 uvedeno, že hlavní úkoly žadatele vyplývají z předmětu jeho činnosti, který je vymezen v § 26 odst. 3 atomového zákona. Z § 26 odst. 3 písm. a) atomového zákona vyplývá, že předmětem činnosti žadatele je mimo jiné příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí. Podání žádosti žadatele na stanovení průzkumného území lze podřadit pod činnost spočívající v přípravě výstavby úložiště radioaktivních odpadů, kterou zákon ukládá žadateli.
3. K namítanému porušení § 4a odst. 6 geologického zákona a § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů, žalovaný uvedl, že se ministerstvo otázkou existence dalších veřejných zájmů a jejich poměřováním se zájmem na stanovení průzkumného území a vybudování hlubinného úložiště podrobně zabývalo a se závěry ministerstva dle § 4a odst. 6 geologického zákona se ztotožňuje. K otázce efektivity nakládání s veřejnými finančními

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

prostředky při činnosti žadatele a jejího zohlednění při poměrování veřejných zájmů podle § 4a odst. 6 geologického zákona žalovaný uvedl, že toto hledisko nelze podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona použít. Žalovaný dále dodal, že za nevhodné by bylo nutné považovat takový postup žadatele, kdy by bez řádného geologického průzkumu byly vynakládány finanční prostředky na vybudování hlubinného úložiště v určité lokalitě, přičemž by se následně ukázalo, že je z geologického hlediska zcela nevhodná.

4. K veřejnému zájmu vyjádřenému v referendech v obcích Lodhéřov a Deštná žalobce uvedl, že dle § 4a odst. 6 (za spojkou nebo) geologického zákona lze poměřovat pouze zájmy, které z povahy věci přicházejí vůbec v úvahu. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že byly uváženy zájmy, které by mohly převyšovat zájem na případném vybudování hlubinného úložiště v dané lokalitě, pokud by se provedeným geologickým průzkumem ukázalo, že tato lokalita vyhovuje požadavkům na vybudování hlubinného úložiště. Pokud by se na základě nesouhlasu obcí a zastupitelstva Jihočeského kraje se stanovením průzkumného území žádosti nevyhovělo, lokalita by nemohla být již dále prozkoumána z hlediska její přijatelnosti pro vybudování hlubinného úložiště, a proto nebylo možné přihlídnout k nesouhlasu obcí a zastupitelstva Jihočeského kraje jako k veřejnému zájmu, který by převyšoval zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona.
5. K veřejnému zájmu na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí, v souvislosti s Plánem činnosti SÚRAO a Politikou územního rozvoje 2008, žalovaný uvedl, že z těchto dokumentů nelze dovodit namítané skutečnosti, tedy že by z Plánu činnosti SÚRAO bylo zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahajováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Politika územního rozvoje pak ukládala provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí, přičemž účast dotčených obcí by bylo třeba vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí. Dále uvedl, že usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013 došlo ke změně postupu pro vyhledání vhodné lokality pro hlubinné úložiště, který byl původně stanoven usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012. Usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 byl odstraněn nesoulad ve vymezených úkolech žadatele podle předchozího usnesení vlády. Žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním dle jeho statutu v souladu s § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona a postup žadatele v dané věci byl formálně schválen usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti. Konečně žalobce uvedl, že Politika územního rozvoje schválená v roce 2008 předpokládá řešení problému nakládání s vysoce radioaktivními odpady formou hlubinného úložiště a předpokládá, že z lokalit s vhodnými vlastnostmi horninového masivu a s vhodnou infrastrukturou pro vybudování hlubinného úložiště bude proveden výběr dvou nejvhodnějších pro realizaci hlubinného úložiště, a to již v roce 2015.
6. K namítanému veřejnému zájmu dle zákona o vodách a k námitce dle žalobce, dle které je zájem na ochraně vodních zdrojů třeba posoudit již nyní, žalovaný uvedl, že byly povoleny geologické práce pro etapu vyhledávání, kdy nebudou prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku, a proto jsou námitky o možném střetu těchto geologických prací se zájmem na ochraně vod zcela bezpředmětné. Ohledně vlivu případně vybudovaného úložiště odkázal žalovaný na prvostupňové rozhodnutí, dle kterého všechny lokality, pro které byly podány žádosti, byly vytipovány tak, aby vyhovovaly požadavkům pro výstavbu hlubinného úložiště z hlediska současných znalostí o geologické stavbě České republiky, aby nebyly situovány do blízkosti velkých sídel, aby se nenacházely na území národního parku či chráněné krajinné oblasti. K ochranným pásmům vodních zdrojů uvedl, že nelze nyní učinit závěr, že by veřejný zájem na ochraně těchto vodních zdrojů převyšoval zájem na stanovení průzkumného území a na případném vybudování hlubinného úložiště podle předmětné žádosti, a byl by proto dán důvod pro zamítnutí této žádosti podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Dále uvedl, že dle § 4a a 4b geologického zákona, je dána povinnost ministerstva poměřovat další veřejné zájmy

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

pouze se zájmem na dalším vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry, a nikoliv již se zájmem na následném vybudování hlubinného úložiště. Žalovaný došel k závěru, že úvahu ministerstva ohledně budoucího případného hlubinného úložiště jaderného odpadu je nezbytné považovat za úvahu, která přesahuje požadavky zákona na rozhodování o předmětné žádosti.

7. K namítanému porušení zásad činnosti správních orgánů spočívajícím v nerespektování Plánu činnosti SÚRAO 2013 žalovaný uvedl, že žadatel postupoval při podání předmětné žádosti v souladu se svojí působností mu svěřenou podle ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) a odst. 4 atomového zákona. Ze žádného právního předpisu nevyplývá, že by podání žádosti bylo podmíněno souhlasem příslušných obcí. Plán činnosti SÚRAO je pouze obecnou deklarací, která není způsobilá derogovat právní předpisy či jejich jednotlivá ustanovení. Žadatel není orgánem veřejné moci, proto může vykonávat požadovanou činnost podle předmětné žádosti na základě napadeného rozhodnutí ministerstva podle příslušných ustanovení geologického zákona stejně, jako kterákoliv fyzická nebo právnická osoba, která splní podmínky požadované právními předpisy. Ministerstvo je povinno postupovat stejným způsobem při rozhodování o předmětné žádosti jako v případech jiných žadatelů, tj. striktně podle požadavků geologického zákona.
8. Ke Společné úmluvě o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady, žalovaný uvedl, že je součástí odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, ve kterém se ministerstvo zabývá velikostí veřejného zájmu na stanovení průzkumného území a vybudování hlubinného úložiště. Tato úmluva sama o sobě neukládá České republice, aby zajistila bezpečné nakládání s radioaktivními odpady tím, že vybuduje hlubinné úložiště, k tomuto závěru však lze dospět ve spojitosti s ostatními dokumenty citovanými v prvostupňovém rozhodnutí, přičemž žalovaný odkázal na bod 23 preambule směrnice Euratom. Ke směrnici Euroatom dále dodal, že tato sice neukládá členskému státu zbudovat hlubinné úložiště pro uložení jaderného paliva, avšak Česká republika produkuje jaderný odpad, proto potřebuje také úložiště jaderných odpadů, když v dohledné době nelze počítat s možností ukládat jaderný odpad mimo území České republiky, a proto je jedním z nejvýznamnějších veřejných zájmů České republiky mít na svém území úložiště jaderných odpadů.
9. Ke koncepci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, žalovaný uvedl, že z ní lze jednoznačně dovodit veřejný zájem na vybudování hlubinného úložiště. K politice územního rozvoje, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 20. července 2008, žalovaný uvedl, že uvedené usnesení bylo překonáno následujícím usnesením vlády. K účasti obcí v řízení o žádosti o stanovení průzkumného území uvedl, že právní význam jejich stanoviska plyne z ustanovení § 4a odst. 2 geologického zákona, který obcím přiznává postavení účastníka řízení podle ustanovení § 27 odst. 3 správního řádu. Námitka, že by postavení obce v řízení o předmětné žádosti mělo být něčím jiným, postrádá jakýkoliv zákonný podklad. Ministerstvo je v řízení o předmětné žádosti vázáno zákonem, a proto nemůže přiznat obcím více práv, než která jim vyplývají ze zákona. Deklarace v usnesení vlády nejsou takovým zákonným podkladem.
10. K Plánu práce SÚRAO na rok 2013, žalovaný uvedl, že obce mají postavení účastníka řízení o předmětné žádosti podle ustanovení § 4a odst. 2 zákona o geologických pracích. Z žádného ustanovení tohoto zákona však nevyplývá, že by nesouhlas obce se stanovením průzkumného území měl být důvodem pro zamítnutí žádosti, tím spíše, že by žádost nemohla být bez souhlasu obcí vůbec podána. Ministerstvo se v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zabývalo nesouhlasem obcí a dospělo k závěru, že nelze na jejich základě zamítnout předmětnou žádost, neboť by se tímto postupem zmařila možnost zjistit na základě geologických prací ve všech lokalitách, které připadají podle žadatele v úvahu, jaké jsou jejich reálné předpoklady k tomu, aby v nich bylo případně vybudováno hlubinné úložiště. Plánem činnosti SÚRAO na rok 2014 byl nesoulad ve vymezených úkolech žadatele podle Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013 odstraněn.

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

11. K námitce nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí, neboť spis neobsahuje všechny dokumenty, které se týkaly řízení, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl následující. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vyplývá, na základě kterých podkladů učinilo ministerstvo závěry při poměrování veřejných zájmů podle § 4a odst. 6 (za spojkou nebo) ve spojení s § 22a odst. 1 geologického zákona. Ministerstvo dospělo k závěru, že neexistují žádné další veřejné zájmy, které by převyšovaly zájem na stanovení průzkumného území. Z odůvodnění rovněž vyplývá, jak se ministerstvo vypořádalo s návrhy na provedení dalších důkazů a s jejich námitkami. Odvolatel měl možnost se ke všem podkladům vyjádřit. V rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí jsou podrobně komentovány dokumenty, které jsou nyní označovány za neznámé a veřejně nepřístupné.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

12. Obě podané žaloby jsou po obsahové stránce shodné. Žalobci v podaných žalobách shrnuli průběh správního řízení a dále namítli, že napadené rozhodnutí, jakož i prvostupňové rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalobci v žalobách uplatnili následující žalobní body.
13. V prvním žalobním bodě žalobci namítli, že postup SÚRAO při podání žádosti o stanovení průzkumného území byl nezákonný, neboť v době podání žádosti o stanovení průzkumného území (24. 9. 2013), byl v platnosti Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán (dále jen „plán činnosti“) přijatý usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012, přičemž SÚRAO postupovala při podání žádosti v rozporu s tímto plánem činnosti, když podala žádost bez souhlasu dotčených obcí, a nebyla tak ve smyslu ustanovení § 26 odst. 4 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon“), oprávněna k podání předmětné žádosti. Plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014 schválený usnesením vlády č. 985 dne 18. 12. 2013, na které Ministerstvo životního prostředí v rámci rozhodnutí MŽP odkazovalo, nemůže zhojit uvedenou nezákonnost, neboť tento plán vymezuje činnost až na rok 2014. Nezákonnost postupu žalobci dále spatřují ve skutečnosti, že o SÚRAO neprokázala své oprávnění ve smyslu § 30 odst. 5 správního řádu k podání žádosti o stanovení průzkumného území a žalovaný je k prokázání oprávnění nevyzval. Žalobci dále namítli, že ministr životního prostředí se jejich námitkami zabýval pouze částečně, když se vůbec nezabýval nutností postupu podle ustanovení § 30 odst. 5 správního řádu. Rovněž nebyla vypořádána námitka, že z jednání naplňujícího skutkovou podstatu správního deliktu podle ustanovení § 41 písm. f) atomového zákona nemůže vyplynout právně závazný úkon vedoucí k zahájení správního řízení. Konečně nemůže obstát názor, že SÚRAO podala žádost sice v rozporu s plánem činnosti pro rok 2013, ale v souladu s předmětem své činnosti vymezené v ustanovení § 26 odst. 3 atomového zákona ve spojení s čl. 3 odst. 2 statutu Správy úložišť radioaktivních odpadů. Činnost SÚRAO podle ustanovení § 26 odst. 3 atomového zákona totiž má být vykonávána právě na základě plánu činnosti, který musí mít ze systematického hlediska přednost před obecnou úpravou činnosti.
14. Ve druhém žalobním bodě žalobci namítli nepřezkoumatelnost rozhodnutí Ministerstva životního prostředí pro nesprávné vedení správního spisu, když správní spis neobsahoval veškeré dokumenty týkající se řízení, na něž žádost SÚRAO odkazovala, ani veškeré podklady prvostupňového rozhodnutí. Žalobci uvedli, že ministr životního prostředí se vůbec nezabýval tím, zda vedení spisu, kdy jeho jednotlivé dokumenty se nacházely na internetových stránkách žadatele, tj. subjektu, který z povahy řízení hájí odlišné zájmy ve věci a který s nimi tak mohl v průběhu řízení manipulovat, bylo provedeno v souladu s právními předpisy. Namítli, že vedení spisu neobsahující veškerá podání, písemnosti a další dokumenty vztahující se k předmětnému řízení, případně jejich přílohy je v rozporu s právními předpisy, konkrétně s ustanovením § 17

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

správního řádu. Žalobci dále odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011-58, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 30/2009 – 70.

15. Ve třetím žalobním bodě žalobci namítli porušení práva na vyjádření se k podkladům rozhodnutí Ministerstva životního prostředí. Konkrétně namítli, že nebylo možné se dostat k některým dokumentům a to ani na internetových stránkách SÚRAO. Žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012-54, a uvedli, že už jen samotná skutečnost, že ministerstvo vydalo rozhodnutí, aniž by mělo oporu v řádně vedeném spise, zatěžuje celé řízení vadou, která musí mít za následek jeho zrušení. Dále uvedli, že skutečnost, zda se žalobce nakonec k podkladům rozhodnutí dostal či nikoliv, nemůže na uvedené vadě řízení nic změnit, jelikož nelze předvídat, zda žalobci vycházeli ze stejné verze dokumentů, jaké mělo k dispozici ministerstvo. Žalobcům se nepodařilo dohledat usnesení vlády č. 487/2002 Sb., stejně jako plán činnosti na rok 2014. Ministr životního prostředí se však v napadeném rozhodnutí dostupností těchto dokumentů vůbec nezabýval a toliko paušálně odkázal na skutečnost, že žalobci blíže neurčené dokumenty v rámci svých podáních podrobně komentovali. Takové vypořádání námítky nelze považovat za přezkoumatelné. Neumožnění žalobcům seznámit se s podklady rozhodnutí může být též považováno za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, a tedy důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání postupem dle § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního.
16. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobci namítli, že při posuzování veřejných zájmů nebylo zohledněno následné využití předmětného území. Žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, a uvedli, že ministerstvo při vydávání prvostupňového rozhodnutí dostatečně nezohlednilo zájmy na následném využití území. Závěry ministra životního prostředí jsou však nejenom excesivní ve vztahu ke shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, nýbrž též v rozporu s tím, co se v rámci aplikace právních předpisů rozumí pojmem „obdobně“, neboť obdobné použití ustanovení zákona znamená, že se daná zákonná ustanovení užijí v plném rozsahu, tedy ministerstvo nemělo možnost zvažovat, v jakém rozsahu se dotčená ustanovení použijí. Dále žalobci uvedli, že na základě současného stavu spisu nemůže ministerstvo kvalifikovaně rozhodnout, jelikož žadatel neuvedl nic, z čeho by bylo možné zjistit parametry budoucího záměru. Žalovaný tak rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.
17. V pátém žalobním bodě žalobci namítli, že žalovaný nesprávně posoudil váhu různých aspektů veřejného zájmu ve věci. Žalobci uvedli, že v rámci rozkladu brojili proti posouzení otázky veřejného zájmu, když ministerstvo vybočilo z mezí správního uvážení a nezohlednilo námítky jiných ve věci relevantních veřejných zájmů, anebo je dezinterpretovalo. Žalobci rozporovali posouzení níže uvedených veřejných zájmů.
18. K otázce posouzení hospodárnosti a efektivity nakládání s veřejnými prostředky, žalobci uvedli, že SÚRAO je v oblasti veřejného hospodaření vázána principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti nakládání s veřejnými prostředky. Výběr lokalit tak nemůže být svévolný a ignorovat stávající výsledky průzkumů i názory odborné veřejnosti na vhodnost lokality. V případě, kdy je žadatelem subjekt veřejného práva (zde SÚRAO), musí Ministerstvo životního prostředí, respektive ministr životního prostředí přihlížet též ke skutečnosti, zda nedochází ke zjevně nevhodnému využívání veřejných prostředků, a v případě, že tomu tak je, průzkumné území nestanovit a žádost SÚRAO zamítnout.
19. K otázce posouzení veřejného zájmu vyjádřeného v referendu města Deštná, obce Lodhéřov a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje žalobci namítli, že v referendech uvedených obcí byl vysloven nesouhlas s umístěním úložišť. Žalovaní nesouhlasí s názorem ministra životního prostředí, dle kterého lze posuzovat toliko zájmy, které z povahy věci vůbec připadají v úvahu. K uvedenému veřejnému zájmu však nebylo možno přihlídnout, neboť pokud by nebylo možné z

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

důvodu tohoto veřejného zájmu žádosti SÚRAO vyhovět, nemohla by být již lokalita nijak dále prozkoumána z hlediska její přijatelnosti pro vybudování hlubinného úložiště. Žalobci zde dále uvedli, že pokud by nebylo možné přihlídnout k žádnému veřejnému zájmu, který může převážít zájmy na stanovení takového průzkumného území jen z důvodu, že by pak takové průzkumné území nemohlo být stanoveno, potom by celý institut posuzování veřejných zájmů ztrácel na významu. V rozhodnutí Ministerstva životního prostředí není uvedenému zájmu věnována žádná pozornost a v napadeném rozhodnutí není ze shora uvedeného důvodu k tvrzenému zájmu vůbec přihlíženo, a proto žalobci považují prvostupňové rozhodnutí i napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

20. K otázce posouzení veřejného zájmu na ochraně obcí, u nichž nebyl získán jejich souhlas, žalobci uvedli, že tento veřejný zájem shledali v rámci plánu činnosti pro rok 2013 a v Politice územního rozvoje 2008 a dále namítli, že ministerstvo tento veřejný zájem vůbec nereflektovalo, když uvedlo, že z hlediska rozhodování o stanovení průzkumného území považuje za aktuální plán činnosti na rok 2014. Žalobci nepovažují plán činnosti na rok 2014 za relevantní pro danou věc, když řízení bylo zahájeno za platnosti plánu činnosti na rok 2013, a dále nepovažují vypořádání námitek v napadeném rozhodnutí ve vztahu k plánu činnosti a k Politice územního rozvoje za dostatečné.
21. K otázce posouzení veřejného zájmu na ochranu vod, žalobci namítli, že napadené rozhodnutí se zakládá na nesprávném právním závěru, že se nemá v rámci posuzování veřejných zájmů posuzovat též zájem na budoucím využití území, a že je napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodněno ve vztahu k možnému dotčení veřejného zájmu na ochraně vod. Vybudování úložiště bude mít nepochybný vliv na životní prostředí, mimo jiné na zdroje pitné vody, přičemž tyto veřejné zájmy je třeba posuzovat již v řízení o stanovení průzkumného území, neboť nelze průzkumy oddělovat od výstavby. Ministerstvo životního prostředí námitku odmítlo, když mimo jiné poukázalo, že již při samotném výběru lokalit SÚRAO pro stanovení průzkumného území pro účely vybudování hlubinného úložiště, byly vyloučeny veřejné zájmy, které by mohly převážít nad zájmem na vybudování hlubinného úložiště. Ministerstvo životního prostředí sice přisvědčilo, že ochrana vodních zdrojů je veřejným zájmem, nicméně tento může být, posuzován teprve poté, co budou prozkoumány ostatní vytipované lokality. Ministr životního prostředí označil uvedenou námitku za bezpředmětnou, jelikož bylo stanoveno průzkumné území pro etapu vyhledávání, kdy nemají být prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku. Vypořádání se s námitkou žalobců Ministerstvem životního prostředí považoval ministr životního prostředí za jdoucí nad rámec požadavků zákona. Závěrem žalobci namítli, že napadené rozhodnutí se zakládá na nesprávném právním závěru, že se nemá v rámci posuzování veřejných zájmů posuzovat též zájem na budoucím využití území, a že je napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodněno ve vztahu k možnému dotčení veřejného zájmu na ochraně vod.
22. K otázce posouzení veřejného zájmu na dodržování zásad činnosti správních orgánů žalobci namítli, že na SÚRAO se vztahují základní činnosti správních orgánů, jelikož je organizační složkou státu, která stát ze zákona zastupuje v řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v souvislosti se zřízením hlubinného úložiště. SÚRAO tak byla povinna dodržovat tyto základní zásady činnosti správních orgánů, avšak při podávání žádosti nedodržela zásadu zákonnosti, když jednala v rozporu s tehdy platným a účinným plánem činnosti na rok 2013. Dále žalobci namítli, že se na stát jakožto představitele veřejné moci základní zásady činnosti správních orgánů nepochybně vztahují a je vyloučeno, aby si mohl stát ustanovit zástupce a tím se zbavil povinnosti dodržovat zásady.
23. V šestém žalobním bodě žalobci namítli, že podklady shromážděné v průběhu správního řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení průzkumného území. Žalobci zde nejprve zopakovali svoji námitku, dle které SÚRAO podala žádost v rozporu s plánem činnosti na rok 2013, neboť si nevyžádala souhlasy všech dotčených obcí, čímž porušila zásadu legality, a vypořádání rozkladové námitek v této otázce je nesprávné v tom, že zájmy na vybudování hlubinného Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

úložiště jsou při rozhodování ministerstva irelevantní. Rovněž zde zopakovali námitku, že správní orgány měly zkoumat, zda je dán důvod pro nezbytnost vybudování hlubinného úložiště na území České republiky, resp. v lokalitě Čihadlo, a zda tato skutečnost převyšuje zájem na alternativním naplnění Společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady a směrnicí Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. 7. 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem - tj. uložení nebezpečného odpadu do hlubinných úložišť umístěných na vhodných místech v jiných státech. Dále se žalobci zabývali jednotlivými dotčenými dokumenty.

24. Ke Koncepci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády ze dne 15. 5. 2002 č. 487, namítli, že tato ukládá do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, které budou zaneseny do územních plánů, a tedy je zřejmé, že stanovení průzkumných území pro 7 kandidátních lokalit je v rozporu s touto koncepcí a s jejím harmonogramem. Dále zde namítli, že Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014 nemůže nahradit obsah Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým palivem v České republice a v ní vyjádřený veřejný zájem, dle kterého je vyžadováno vybudování hlubinného úložiště toliko v pevně stanovených časových intervalech, tj. pouze tehdy, pokud by byly finální lokality vybrány do roku 2015, což se však nestalo. Pokud nebyly finální lokality vybrány do roku 2015 nelze považovat vybudování úložiště, respektive výběr finálních lokalit až po roce 2015 a tím ani stanovení průzkumného území za veřejný zájem vyplývající z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice.
25. K usnesení vlády č. 929 ze dne 20. 7. 2008, kterým byla schválena Politika územního rozvoje, namítli, že tento dokument přikazoval vybrat vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště toliko za účasti obcí, když tento závěr odpovídá znění plánu činnosti na rok 2013. Přičemž požadavek na účast obcí musí být vykládán tak, že je třeba souhlasu těchto obcí.
26. Ke směrnici Euratom žalobci namítli, že ministr životního prostředí se s namítanými požadavky této směrnice vypořádal pouhým odkazem na zákonné zajištění účasti veřejnosti v řízení dle geologického zákona, které přiznává obcím i žalobci postavení účastníka řízení. Dále namítli, že správní orgány zcela ignorují možnost ukládání radioaktivních odpadů a vyhořelého paliva v hlubinných úložištích na území jiných států. Konečně namítli, že účinná účast v řízení nemůže zahrnovat pouze formální postavení veřejnosti, co by účastníka řízení, nýbrž musí vést k faktickému zohlednění zájmů veřejnosti při rozhodování ve věcech zřízení hlubinného úložiště.
27. Z uvedených důvodů žalobci navrhli, aby soud zrušil jednak žalobou napadené rozhodnutí, jednak rozhodnutí prvostupňové.

Vyjádření žalovaného

28. Žalovaný navrhl žaloby zamítnout s následujícím odůvodněním. K námitce nezákonného postupu, žalovaný uvedl, že žádný důvod k postupu podle ustanovení § 35 správního řádu nebyl dán. Statut SÚRAO je založen usnesením vlády č. 801 ze dne 10. 11. 2010 a je žalovanému znám, resp. je znám všeobecně. Není tedy žádného důvodu, proč by mělo být usnesení vlády obsaženo ve správním spise. Navíc oprávnění k podání žádosti vyplývá přímo z § 26 odst. 1 a 3 atomového zákona. Žalovaný dále uvedl, že jestliže je předmětem činnosti SÚRAO např. výstavba úložišť radioaktivních odpadů, pak musí mít tento subjekt logicky možnost činit úkony směřující k této výstavbě. SÚRAO tak musí mít zároveň i oprávnění podat žádost směřující k nalezení vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště radioaktivních odpadů. Ani plán činnosti, ani atomový zákon přitom žádné další podmínky pro podání takové žádosti nestanoví. Podání předmětné žádosti tak bylo výkonem oprávnění SÚRAO, a nemohlo tak být správním deliktem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

29. K námitce nesprávně vedeného správního spisu a k nemožnosti se vyjádřit ke všem podkladům, žalovaný uvedl, že ze žaloby není zřejmé, k jakým konkrétním dokumentům se žalobci nemohli vyjádřit. Podle názoru žalovaného se žalobci mohli vyjádřit ke všem podkladům napadeného rozhodnutí a skutečnost, že SÚRAO na svých internetových stránkách zveřejnilo další dokumenty, např. z toho důvodu, aby svůj záměr více vysvětlilo veřejnosti, nelze považovat za vadu správního řízení. Jedná se o dokumenty, většinou obsáhlé studie, které nebyly podkladem rozhodování, ale sloužily pouze jako zdroj doplňujících informací.
30. K námitce, dle které nebylo zohledněno následné využití území, žalovaný uvedl, že interpretace žalobců dle které již v okamžiku rozhodování o stanovení PÚ by musely být posuzovány všechny následné etapy, vč. případného samotného povolení provozu HÚ, nemá oporu v právních předpisech a navíc je věcně nesmyslná, neboť dokud nejsou k dispozici relevantní informace (které mohou být získány až po stanovení PÚ) umožňující posoudit, která lokalita je nejvhodnější pro vybudování HÚ, nelze posuzovat všechny možné důsledky povolení provozování HÚ, jelikož by takové posuzování bylo čistě spekulativní.
31. K námitkám nesprávného posouzení váhy různých aspektů veřejného zájmu žalovaný uvedl, že žalobci pouze opakují své argumenty vznesené ve správním řízení, se kterými se dostatečně vypořádalo napadené rozhodnutí, a proto lze zcela na něho odkázat. Obecně jsou závěry žalobců značně spekulativní a nemají oporu ani v realitě, ani v právním řádu České republiky.
32. K námitce, dle které podklady shromážděné v průběhu řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení PÚ, žalobce uvedl, že veřejný zájem na stanovení PÚ a případném následném vybudování HÚ byl v napadeném rozhodnutí dostatečně prokázán a konkretizován a lze obecně konstatovat, že argumenty žalobců proti tomuto veřejnému zájmu jsou neudržitelné, spekulativní a nemající oporu v realitě. K postupu dle Plánu činnosti žalovaný odkázal na své výše uvedené vyjádření.
33. K námitce zpochybňující nezbytnost vybudování HÚ na území České republiky, resp. v lokalitě Čihadlo, žalobce uvedl, že pro tvrzení zpochybňující případné vybudování HÚ v lokalitě Čihadlo nenabídl žalobci žádné relevantní argumenty. Dále žalovaný zopakoval, že tato lokalita, stejně jako všechny ostatní lokality, pro které SÚRAO podalo obdobnou žádost jako v daném případě, byla vytipována tak, aby vyhovovala požadavkům pro (případnou) výstavbu HÚ z hlediska současných znalostí o geologické stavbě České republiky, aby nebyla situována do blízkosti velkých sídel a aby se nenacházela na území národního parku či chráněné krajinné oblasti. Uložení jaderného odpadu v jiném státě nelze v současné době považovat za reálné.
34. Ke zpochybňování koncepce pro nakládání s radioaktivními odpady pouze pro nedodržení časového harmonogramu žalovaný uvedl, že to nepovažuje za korektní. Koncepce směřuje k vytipování vhodných lokalit, následnému stanovení PÚ, a po provedení průzkumu a následném vybrání nejvhodnější lokality, vybudování HÚ v té lokalitě, která se po provedeném geologickém průzkumu ukáže jako nejvhodnější.
35. K námitce ohledně souhlasu obcí, žalobce uvedl, že získat souhlas obcí je reálné nemožné, a proto byl tento požadavek z následujících usnesení vlády, týkajících se této problematiky, vypuštěn.
36. Konečně uvedl, že účast veřejnosti byla ve správních řízeních týkajících se stanovení PÚ dostatečně zajištěna. Účast veřejnosti ale automaticky neznamená, že v případě nesouhlasu veřejnosti nemůže být PÚ stanoveno.

Replika žalobce

37. Žalobci v replikách odkázali na podané žaloby a zopakovali argumenty uvedené v žalobě. Dále žalobci uvedli, že v žalobě nenamítali nutnost postupu dle § 35 správního řádu, ale dle § 30 odst. 5 správního řádu. SÚRAO své oprávnění podat žádost o stanovení předmětného průzkumného

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

území neprokazovala, neboť ve správním spise není uložen Statut SÚRAO a není přitom rozhodné, zda je Statut SÚRAO, dle názoru žalovaného, všeobecně znám, neboť nestačí své oprávnění pouze tvrdit, ale je nutné toto tvrzení rovněž věrohodným způsobem doložit. Ani samotným Statutem SÚRAO však nelze, prokázat oprávnění SÚRAO podat žádost o stanovení předmětného průzkumného území. SÚRAO se totiž při výkonu své činnosti musí řídit podle § 26 odst. 4 atomového zákona též svým ročním, tříletým a dlouhodobým plánem. Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 však ve spise založen není, jinak by musel žalovaný dospět k závěru, že v roce 2013 nesplnilo SÚRAO všechny podmínky pro to, aby mohlo žádost o stanovení předmětného průzkumného území podat.

38. Žalobci namítli, že ani skutečnost, že je předmětem činnosti SÚRAO výstavba úložišť radioaktivních odpadů, neopravňuje SÚRAO bez dalšího k jakýmkoliv úkonům s tímto předmětem činnosti souvisejících. Z § 26 odst. 1 atomového zákona nelze dovodit povinnost SÚRAO podat žádost o stanovení předmětného průzkumného území, natož podat tuto žádost v rozporu s plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013 v daném roce. SÚRAO byla oprávněna žádost o stanovení předmětného průzkumného území podat teprve po získání souhlasu obcí, jak vyplývá z plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013.
39. K námitce nesprávného vedení spisu a porušení práva vyjádřit se k podkladům žalobci sdělili, že již v rámci správního řízení podrobně uvedli, které dokumenty se jim dohledat nepodařilo či které dokumenty se jim podařilo dohledat jen ve verzi odlišné od verze, na kterou SÚRAO v rámci své žádosti a poté též žalovaný v rámci správního řízení odkazovali. Dále zde žalobci odkázali na stranu 5 a 6 žaloby. K dokumentům zveřejněným na stránkách SÚRAO žalobci uvedli, že ať se jednalo dle žalovaného o dokumenty na vysvětlení nebo o podklady rozhodnutí, mají být obsaženy ve správním spise a opětovně odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 30/2009 – 70.
40. K veřejnému zájmu vyjádřeného v referendech obce Lodhéřov, města Deštná a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje žalobci namítli, že žalovaný zaměňuje celospolečenský zájem na řešení problematiky vyhořelého jaderného paliva a státní zájmy na řešení této problematiky. Společnost totiž nepochybně nemá zájem na řešení uvedené problematiky vybudováním hlubinného úložiště na svém území, zatímco stát z hlediska fiskálního a s přihlédnutím k ceně ukládání radioaktivního odpadu na území jiného státu nepochybně má zájem na jiné podobě řešení této problematiky. Stát a potažmo žalovaný je nejprve povinen zkoumat, za jakých podmínek by bylo možné radioaktivní odpad ukládat na území jiného státu a teprve v situaci, kdy by tyto podmínky byly zjevně neudržitelné i s přihlédnutím k veřejnému zájmu na vybudování hlubinného úložiště v cizině, bylo by možné uvažovat o tom, že je třeba vybudovat vlastní hlubinné úložiště radioaktivního odpadu.
41. Ohledně zájmu na ochraně životního prostředí žalobci namítli, že životní prostředí se neskládá pouze z půdní složky a že chráněné druhy rostlin a živočichů se nenacházejí pouze v zemi a že jsou ovlivněni jakýmkoliv zásahem do jejich biotopu. K § 4a odst. 6 geologického zákona žalobci uvedli, že z citovaného ustanovení nelze v žádném případě dovodit, že by neměly být poměřovány zájmy ochrany přírody a krajiny ve vztahu k zájmům na vybudování hlubinného úložiště. Dále odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190.

Duplika žalovaného

42. Žalovaný odkázal na své předchozí vyjádření, zopakoval svoji argumentaci z napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Dále k § 30 odst. 5 správního řádu uvedl, že toto ustanovení pouze obecně stanoví povinnost osoby, která za právnickou osobu jedná, prokázat své oprávnění k tomuto jednání. V daném případě byla žádost o stanovení PÚ podepsána Ing. Pavlem

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

Koscielniakem, vedoucím odštěpného závodu GEAM. Jednat za odštěpný závod státního podniku je oprávněn jeho vedoucí ze zákona. Za státní podnik může jednat i ten, kdo byl pověřen určitou činností při provozu závodu, a to ve všech jednáních, k nimž při této činnosti obvykle dochází. Takto může být pověřen nejen zaměstnanec nebo člen orgánu podniku, ale i jiná osoba na základě neformálního pověření. Žalovaný je proto přesvědčen, že s podáním žádosti o stanovení PÚ bylo vše v pořádku.

43. Ohledně nesprávného vedení správního spisu a k nemožnosti se vyjádřit ke všem podkladům žalobce uvedl, že v žalobě je na str. 5 zmíněno usnesení vlády 487/2002 Sb., Plán činnosti a rozpočet SÚRAO na rok 2013 a 2014; v rozkladu žalobce č. 1 ze dne 3. 12. 2014 proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně je uvedeno celkem 7 bodů: 1) atomový zákon, 2) Společná úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady, 3) Koncepce nakládání s radioaktivními odpady atd. Výše uvedené je veřejně dostupné a nelze je považovat za součást spisu, podobně jako např. nelze považovat za součást spisu právní předpisy. Stejně tak není důvodu do správního spisu zahrnovat nejrůznější odborné mnohasetstránkové publikace, které mají osvětový charakter a navíc jsou volně dostupné na internetových stránkách SÚRAO.
44. Konečně žalovaný uvedl, že stanovením PÚ nedojde ani k zásahu do půdy, ani k zásahu do žádné jiné složky životního prostředí. Vzhledem k tomu, že hlubinné úložiště se bude nacházet (pokud bude vybudováno) pod zemí, tedy v půdě, napadené rozhodnutí se prioritě zabývalo možností zásahu do této složky životního prostředí, což však automaticky neznamena, že zásah do jiné složky životního prostředí by byl pro žalovaného přijatelný.

Návrh žalobců na doplnění dokazování

45. Žalobci podáním ze dne 10. 8. 2016 (datované 11. 8. 2016) navrhli doplnit dokazování o vyjádření ministra průmyslu a obchodu Jana Mládky, konkrétně za důkaz označili zvukový záznam (videozáznam) z tiskové konference ze dne 15. 7. 2016 a kopii tiskové zprávy MPO a SÚRAO ze dne 15. 7. 2016.

III.

Vyjádření osob zúčastněných

46. Osoba zúčastněná na řízení 1) (SÚRAO) ve vyjádření k podané žalobě ze dne 25. 11. 2015 navrhla její zamítnutí s následujícím odůvodněním. Pravomoc SÚRAO k podání žádosti o stanovení PÚ vyplývá z § 26 odst. 3 písm. a) atomového zákona a stanovení PÚ je nepochybně přípravným krokem směřujícím k umístění hlubinného úložiště, SÚRAO proto jedná v rámci své pravomoci a bylo oprávněno k podání žádosti, nezákonnost žádosti proto nepřichází v úvahu.

Plán činnosti je třeba považovat za dokument strategického charakteru schvalovaného vládou. Zdůraznila, že veškeré koncepční a strategické dokumenty vycházejí z určitých předpokladů, které se však v praxi mohou ukázat jako objektivně nesplnitelné, neboť jejich splnění nezávisí pouze na SÚRAO, ale i na třetích subjektech, jejichž rozhodování nemůže žadatel i přes svoji snahu o konsensuální přístup ovlivnit (např. předpoklad dosažení dohod s obcemi, který se nepodařilo naplnit na žádné lokalitě). V takových případech pak nezbyvá, než přistoupit ke změně strategického dokumentu. Odkaz žalobce na plán činnosti na rok 2013 je zavádějící, a to proto, že tento plán činnost předpokládal jiný typ geologických průzkumných prací a jiný předmět žádost o stanovení průzkumného území (předpokládaly se geologické práce včetně hlubokých vrtů a dalších technických prací se zásahy do pozemků, nikoliv pouze etapa vyhledávání), a proto, že změna strategie byla zohledněna v plánu činnosti na rok 2014. Dále SÚRAO zdůraznila, že platí zásada, že pro správní orgán je rozhodující právní a skutkový stav v době rozhodování, z níž vyplývá, že správní orgán může posuzovat soulad žádosti výhradně s plánem činnosti platným v době rozhodování, tj. plánem činnosti na rok 2014. Dále uvedla, že změna strategie k postupu při zužování potencionálních lokalit a při provádění geologických průzkumů v první etapě nelze považovat za porušení jakékoliv povinnosti uložené atomovým

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

zákonem. § 30 odst. 5 správního řádu upravuje oprávnění činit jménem právnické osoby úkony v rámci správního řízení a kdo je oprávněn jednat jménem SÚRAO vyplývá z atomového zákona, přičemž statutárním orgánem SÚRAO je v souladu s § 29 odst. 1 atomového zákona ředitel. Pravomoc SÚRAO k podání žádosti o stanovení PÚ vyplývá z § 26 odst. 3 písm. a) atomového zákona.

47. K nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, k nesprávnému vedení spisu a k porušení práv žalobců na vyjádření se k podkladům rozhodnutí uvedla, že žádost a její přílohy naplnily všechny náležitosti stanovené geologickým zákonem. Za účelem zajištění co největší transparentnosti a informovanosti veřejnosti umístila na své internetové stránky celou řadu odborných dokumentů týkajících se této problematiky, vyhotovených nad rámec povinných příloh žádosti, aby se s nimi každý účastník i veřejnost měly možnost volně seznámit. Dále odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, č. j. 11 A 69/2010-52, který se zabýval obdobnou věcí. Dále uvedla, že žádost splnila náležitosti požadované geologickým zákonem. V daném případě nelze hovořit o nesprávném vedení správního spisu, neboť se v případě zveřejněných dokumentů jedná o dokumenty osvětového charakteru, které nelze považovat za podklady nezbytné pro vyhovění žádosti. K námitce chybějících strategických dokumentů ve správním spisu, zdůraznila, že žalobce ve svých podáních na tyto strategické dokumenty odkazoval, přičemž tuto námitku nevznnesl ve správním řízení. Konečně zdůraznila, že dostatečným podkladem pro posouzení zákonnosti podané žádosti je již samotné prokázání naplnění požadavků dle § 4 a § 4a geologického zákona, přičemž obsah Plánů činnosti SÚRAO ani jiných strategických dokumentů není nezbytným podkladem pro posouzení naplnění těchto zákonných požadavků.
48. K tvrzenému nezohlednění následného využití území při posuzování veřejného zájmu uvedla, že se podle jejího názoru ministerstvo touto otázkou vypořádalo nadmíru dostatečně. Zopakovala, že Česká republika je státem, na jehož území vznikají radioaktivní odpady, včetně vysoce radioaktivních odpadů tvořených vyhořelým jaderným palivem vzniklým v důsledku provozování jaderných elektráren Temelín a Dukovany. Podle současného stavu poznání je obecně (celosvětově) považováno za nejreálnější variantu zneškodnění vysoce radioaktivních odpadů jejich uložení v hlubinném úložišti. Veřejné zájmy definované ve vyjádřeních žalobců a vznesených v průběhu správního řízení nenaplnují žádný veřejný zájem, který by převýšil veřejný zájem na dalším průzkumu či na budoucím umístění a provozu hlubinného úložiště, jak předpokládá ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a soudní judikatura. Nejrůznější střety se zájmy na ochranu přírody a krajiny, jakož i střety se zájmy obcí, které bude nutné v rámci projektování geologických prací vymezit a vyřešit, nelze považovat za veřejné zájmy vybočující z obvyklých zájmů, které existují v podstatě v jakékoliv libovolné lokalitě na území ČR.
49. K posouzení jednotlivých veřejných zájmů uvedla SÚRAO následující. K otázce efektivnosti a hospodárnosti nakládání s veřejnými prostředky uvedla, že není tato předmětem řízení o stanovení průzkumného území a není v pravomoci žalovaného tuto otázku přezkoumávat, jelikož se jedná o otázku dohledové činnosti Rady Správy úložišť radioaktivních odpadů, resp. o otázku nastavení mantinelů činnosti SÚRAO vládou v rámci statutu, plánu činnosti a rozpočtu. Dále uvedla, že data, která má pořídit geologický průzkum, nelze jinak než geologickým průzkumem získat. Za nevhodné by pak bylo nutné považovat situaci, pokud by bez řádného geologického průzkumu byly vynakládány finanční prostředky na určitou lokalitu, přičemž by se následně ukázalo, že je z geologického hlediska nevhodná.
50. K otázce veřejného zájmu vyjádřenému v referendech obcí Lodhěřov a Deštná a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje uvedla, že výsledkem místního referenda může být pouze vázanost představitelů obce výsledkem referenda při výkonu samostatné působnosti, v ostatních případech má pouze konzultativní povahu. Dále uvedla, že výsledky referend obcí automaticky nepředstavují veřejný zájem.

51. K veřejnému zájmu na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí, uvedla, že obce musejí vždy uvést, co konkrétně považují za veřejný zájem a jak by mohl být konkrétně ohrožen provedením jakých geologických prací, samotné vyslovení nesouhlasu veřejný zájem nezakládá. Dále uvedla, že plán činnosti stanoví určité strategické postupy vůči obcím, nicméně tyto postupy nelze automaticky hodnotit jako vyjádření veřejného zájmu. Uvedla také, že ve všech předpisech je uvedeno spojení „za účasti obcí“, které je třeba vykládat tak, že se jedná o zajištění zapojení obcí do daného procesu, nikoliv nutnost vyjádření souhlasu.
52. K veřejnému zájmu dle zákona o ochraně přírody a krajiny uvedla, že žalobci nikde neuvádí, že by průzkum měl být v rozporu se státní politikou životního prostředí. Dále uvedla, že stanovení průzkumného území nezakládá oprávnění na uskutečnění jakéhokoliv zásahu do chráněných území v rozporu s jeho zákonem stanovenou ochranou.
53. K veřejnému zájmu na dodržování zásad činností správních orgánů uvedla, SÚRAO postupovalo v souladu s právními předpisy, přičemž zároveň usilovala o maximální transparentnost. Změna strategie je nutným vyústěním situace, kdy snaha o konsensuální přístup nevedla ke kýženému výsledku a nedošlo k získání souhlasu obcí ani na jedné lokalitě. S ohledem na zákonnou povinnost zajištění bezpečnosti nakládání s radioaktivními odpady, kterou má SÚRAO bez ohledu na to, zda se mu podaří zajistit získání souhlasu obcí, byl tento přístup ze strany SÚRAO změněn na podání žádosti o stanovení PU pro geologické průzkumné práce realizované pouze neinvazivními metodami, a to na všech lokalitách (etapa vyhledávání). Změna v postupu SÚRAO byla zohledněna v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014.
54. K veřejnému zájmu na ochraně vod uvedla, že ve vztahu k problematice životního prostředí se v řízení o stanovení PÚ uplatní § 4a odst. 6 geologického zákona. Existence chráněných území v rámci PÚ je v geologickém zákoně předvídána a není překážkou jeho stanovení, neboť se předpokládá před zahájením geologických prací zjišťování a řešení střetů zájmů, tedy i střetů zájmů se zájmy na ochranu vod. Jedná se o činnosti spadající podle zákona o geologických pracích až do činností uvedených v § 6 a § 14 geologického zákona a nejsou součástí řízení o stanovení průzkumného území. Zda budou jakékoliv práce projektovány do určitého chráněného území lze zjistit až při projektování, s ohledem na prokázanou potřebu prací na jedné straně a možnosti vyřešit konkrétní střet zájmů na straně druhé. Bez vyřešení střetu zájmu nelze žádné práce provádět (§ 14 a § 22 geologického zákona). Stanovení průzkumného území nezakládá oprávnění SÚRAO na uskutečnění jakéhokoliv zásahu do chráněných území v rozporu s jeho zákonem stanovenou ochranou, a to bez ohledu na skutečnost, zda je tato ochrana zmíněna v podmínkách správního rozhodnutí, či nikoliv.
55. K tvrzení žalobců, že podklady shromážděné v průběhu řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení průzkumného území, uvedla, že § 25 atomového zákona je založena odpovědnost státu za bezpečné ukládání radioaktivních odpadů. Za účelem zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivních odpadů byla Ministerstvem průmyslu a obchodu zřízena SÚRAO jako organizační složka státu. Plán činnosti SÚRAO je třeba považovat za dokument strategického charakteru schvalovaného vládou, který se v průběhu času mění, a jímž nemůže být odpovědnost státu za plnění úkolů atomového zákona nijak omezena. Změna strategie byla aprobována usnesením vlády v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014. Česká republika musí řešit již existující problém, a to bez ohledu na další rozvoj jaderné energetiky. Rozhodující je proto stav, kdy již desítky let Česká republika energii z jádra získává, a proto musí plnit závazky dané zákony a mezinárodními smlouvami k vypořádání se s již existujícím jaderným odpadem.

IV.

Řízení před správním orgánem.

56. Ze správního spisu soud zjistil níže uvedené rozhodné skutečnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

57. Dne 25. 9. 2013 došla Ministerstvu životního prostředí žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry na lokalitě Čihadlo podaná zúčastněnou osobou 1) (dále také jen „SÚRAO“), zastoupenou společností DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM.
58. Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13 (prvostupňové rozhodnutí), bylo stanoveno České republice – Správě úložišť radioaktivních odpadů průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry za účelem zjištění vhodných geologických, geomechanických, strukturních, geochemických a hydrogeologických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů. Průzkumné území bylo stanoveno s dobou platnosti do 31. 12. 2016 a za podmínek, že „na ploše průzkumného území nebudou prováděny technické práce, tj. práce spojené se zásahem do pozemku, ve smyslu § 2 písm. b) vyhlášky č. 369/2004 Sb., o projektování a vyhodnocování geologických prací, označování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění vyhlášky č. 18/2009 Sb. Měly být prováděny pouze práce, které se za technické nepovažují, a to:
- Studium, zhodnocení a reinterpetace existujících podkladů
 - Aplikace metod dálkového průzkumu včetně využití družicových dat
 - Geologické mapování do měřítka 1 : 5 000
 - Hydrogeologické mapování
 - Účelové hydrogeologické mapování
 - Povrchové geofyzikální měření
 - Plošná geochemie
 - Analýza vzorků
 - Závěrečné hodnocení výsledků prací a vytvoření přípoверхového modelu lokality
59. Proti prvostupňovému rozhodnutí podali žalobci a), b), c) a d) rozklad.

V.

Řízení před soudem

60. Městský soud v Praze ve věci nařídil jednání, které se konalo dne 1. 3. 2018, při němž účastníci řízení setrvali na svých původních stanoviscích. Soud konstatoval že Městský soud v Praze v obdobné věci již rozhodoval rozsudkem č. j. 6 A 131/2015-110, jímž bylo obdobné rozhodnutí ministra životního prostředí zrušeno, přičemž okruh žalobních námitek byl věci rozhodované šestým senátem i ve věci nyní projednávané ve značné míře shodný a šestý senát naprostou většinu žalobních námitek shledal nedůvodnými. Osmý senát v zásadě neshledal důvod se od závěrů šestého senátu odchýlit, a to zejména pokud jde o námitky, které směřují vůči procesním nebo tvrzeným procesním pochybením ze strany ministerstva životního prostředí ohledně nesprávného vedení spisu a nemožnosti vyjádřit se k podkladům a tedy má soud za to, že co do průběh správního řízení procesní práva jednotlivých žalobců zkrácena nebyla.

VI.

Posouzení žaloby

61. Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
62. Podstatná část žalobních námitek se týkala otázky posuzování veřejných zájmů dle § 4a geologického zákona, tedy povinností ministerstva životního prostředí brát v úvahu i jiné veřejné zájmy a zohlednit případně jejich váhu při rozhodnutí o stanovení průzkumného území. Žalobci vznesli celou řadu námitek, kdy argumentovali nejrozličnějšími jinými veřejnými zájmy. Ke vzneseným námitkám soud obecně konstatuje, že tyto námitky neshledal důvodnými, a to

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

především z toho důvodu, že se tyto námitky míjejí s podstatou a smyslem rozhodnutí o stanovení průzkumného území, jakož následně i s podstatou napadeného rozhodnutí.

63. Soud dále konstatoval, že jde o rozhodnutí, jímž bylo stanoveno průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, když smyslem stanovení průzkumného území je zjistit, zda v dané lokalitě existují vhodné přírodní podmínky pro umístění zařízení hlubinného úložiště radioaktivního odpadu. Rozhodnutím tedy není nijak předjímano, zda tam zařízení bude umístěno. Smyslem průzkumu je ověřit, zda jsou v dotčené lokalitě vhodné podmínky. Jelikož je třeba stav věci ověřit a postavit najisto, zda jsou v dotčeném území vhodné geologické, geomechanické a jiné podmínky, tak je třeba průzkumné území vymezit.
64. Žalobci vznesené námitky, které se týkají jiných veřejných zájmů a jejich tvrzené převahy nad veřejným zájmem průzkumu, jsou v podstatě koncipovány tak, jakoby napadené rozhodnutí resp. prvostupňové rozhodnutí bezprostředně směřovalo k tomu, že v dané lokalitě bude hlubinné úložiště jaderného odpadu umístěno. To však není pravda, neboť rozhodnutí směřuje skutečně pouze, ke zjištění (k zajištění možnosti zjistit), zda jsou v místě vhodné přírodní podmínky nebo nikoliv k jeho umístění. Za tohoto stavu věci má soud za to, že všechny námitky ohledně existence jiných veřejných zájmů, které žalobci uvedli, mívá mimo smysl a účel napadeného rozhodnutí, a žalovaný správní orgán tedy nepochybil, jestliže jim nepřiznal dostatečnou váhu a v podstatě je odmítl.
65. Konečně soud konstatuje, že smyslem účasti obcí, případně sdružení environmentální povahy ve správním řízení, je možnost uplatnit ochranu nebo realizovat ochranu svých práv, svých zájmů, které souvisejí s průzkumnými pracemi, nikoliv s umístěním úložiště. Tyto subjekty tedy nemohou argumentovat veřejným zájmem v jiné sféře, než která se dotýká jejich zájmů. A tomu však koncept žalob tak, jak byly u soudu podány, minimálně subjektů jako je město Deštná a obec Světeč, neodpovídá. Soud tak žádnou z těchto žalobních námitek neshledal důvodnou, jelikož se míjejí s podstatou a smyslem napadeného rozhodnutí, když brojí proti něčemu, o čem to rozhodnutí zatím není a za tohoto stavu věci tedy soud nemohl shledat žalobu důvodnou.
66. S přihlédnutím k rozsahu žaloby a množství argumentů, které se často v celém textu žaloby a jejich doplnění opakují a překrývají, posuzoval městský soud žalobní námitky na základě principu, že povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 As 79/2012-54; ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58; ze dne 19. 2. 2014, č. j. 1 Afs 88/2013-66; všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Ohledně jednotlivých bodů žaloby soud dospěl k následujícím závěrům.
67. Z relevantních ustanovení platného práva je třeba nejprve konstatovat, že zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro ukládání radioaktivních odpadů v podzemních prostorech, tj. v posuzovaném případě stavba hlubinného úložiště, je podle § 34 odst. 1 písm. b) zákona č. 44/1988 Sb. o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), jedním ze zvláštních zásahů do zemské kůry. Podle druhého odstavce tohoto ustanovení se na tyto zásahy včetně vyhledávání a průzkumu přiměřeně použije ustanovení § 11 horního zákona, který se jinak vztahuje na vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů a stanoví, že tuto činnost lze provádět jen na průzkumném území stanoveném podle zvláštního předpisu. Tímto předpisem je zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „geologický zákon“) a jeho ustanovení § 22a a § 4a. Z dikce ustanovení § 22a geologického zákona pak vyplývá, že dochází-li k vyhledávání a průzkumu vhodné lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry, je třeba postupovat „obdobně“ jako by se jednalo o vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, tj. v režimu podle ustanovení § 4a geologického zákona. Má-li proto

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

určitý subjekt záměr v budoucnosti postavit a provozovat hlubinné úložiště radioaktivního odpadu, musí pro jeho vyhledání a průzkum v řízení podle geologického zákona nechat stanovit průzkumné území. Na vyhledávání a průzkum území vhodného pro takový zásah do zemské kůry se proto použije z úpravy geologického zákona pouze její část v rozsahu ustanovení § 4a a § 4b, na něž odkazuje právě výše citované ustanovení § 22a téhož zákona.

68. V prvním žalobním bodě žalobci namítli nezákonnost postupu SÚRAO při podání žádosti o stanovení průzkumného území, neboť v době podání žádosti o stanovení průzkumného území byl platný a účinný plán činnosti na rok 2013, který stanovil podmínku pro podání předmětné žádosti spočívající v souhlasu dotčených obcí. Dále namítli, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se ministr životního prostředí vůbec nezabýval nutností postupu podle § 30 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a námitkou, dle které se SÚRAO dopustila správního deliktu dle § 41 písm. f) atomového zákona.
69. *Podle ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon“) zřizuje pro zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivních odpadů Ministerstvo průmyslu a obchodu Správu jako organizační složku státu. Správa vykonává příslušné činnosti na základě povolení podle § 9 odst. 1. V případě jejího zrušení přecházejí práva a závazky Správy na zřizovatele.*
70. *Podle ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) atomového zákona je předmětem činnosti Správy příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí.*
71. *Podle ustanovení § 26 odst. 4 věty první atomového zákona svou činnost vykonává Správa na základě vládního schváleného statutu, rozpočtu a ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti.*
72. *Podle § 30 odst. 5 správního řádu musí každý, kdo činí úkony, prokázat své oprávnění.*
73. Soud se v tomto případě shoduje se žalovaným, že oprávnění k podání předmětné žádosti vyplývá přímo z § 26 odst. 1 a 3 atomového zákona, tedy SÚRAO nebyla povinna k dalšímu prokázání svého oprávnění. K plánu činnosti soud uvádí, že plán činnosti na rok 2013 předpokládal jiný typ geologických průzkumných prací (hluboké vrty a další technické práce se zásahy do pozemků), nikoliv pouze etapu vyhledávací, která byla stanovena v plánu činnosti na rok 2014. Tato „změna strategie“, jak byla nazvána SÚRAO na řízení, byla dána skutečností, že dotčené obce nechťely dát souhlasy s navrhovanými pracemi.
74. Na druhou stranu je však třeba souhlasit se žalobcem v tom, že stanovil-li plán činnosti na rok 2013 podmínku v podobě souhlasu dotčených obcí, byla SÚRAO tímto plánem činnosti vázána a podala-li žádost v rozporu s touto podmínkou, měl ji žalovaný vyzvat k doplnění žádosti, popř. řízení o takové žádosti zastavit. Jednalo se tedy o vadu žádosti, která však byla v průběhu řízení odstraněna, a to proto, že byl v mezidobí vydán plán činnosti na rok 2014, který již předmětnou podmínku souhlasu dotčených obcí nevyžadoval.
75. V daném případě se tedy jednalo o vadu žádosti, resp. vadu samotného řízení, která však byla v průběhu řízení odstraněna, a nemohla dle názoru soudu mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Soud také odmítá tvrzení, že by podání takové žádosti mohlo být kvalifikováno jako správní delikt podle atomového zákona, když podáním této žádosti SÚRAO jen realizovala své zákonné oprávnění.
76. K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí soud konstatuje, že z něho je zřejmé na základě čeho žalovaný shledal, že SÚRAO je oprávněna podat žádost, když odkázal na § 26 odst. 3 atomového zákona a uvedl, že podání žádosti lze podřadit pod činnost spočívající v přípravě výstavby úložiště. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí výslovně nezabýval namítaným deliktem dle § 41 písm. f) atomového zákona, nicméně jelikož žalovaný shledal postup žalobce v souladu s právními předpisy, je z této skutečnosti patrné, že dospěl k závěru, že SÚRAO se nemohla namítaného správního deliktu dopustit.

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

77. Z uvedených důvodů soud neshledal žalobní námitky vznesené v prvním žalobním bodě za důvodné.
78. Ve druhém žalobním bodě žalobci namítli nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí pro nesprávné vedení správního spisu, když správní spis neobsahoval veškeré dokumenty týkající se řízení, na něž žádost SÚRAO odkazovala, ani veškeré podklady prvostupňového rozhodnutí, a že se jednotlivé dokumenty nacházely na internetových stránkách SÚRAO.
79. K uvedené námitce soud konstatuje, že správní orgán prvního stupně při svém rozhodování vycházel zejména z podané žádosti, které se nachází ve správním spise. Dále vycházel z dotčených zákonů, Společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady ze dne 5. 9. 1997 a směrnice Rady 2011/70/Euroatom ze dne 19. 8. 2011, tedy z předpisů veřejně dostupných. Konečně správní orgán vycházel z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice schválené usnesením vlády ze dne 15. 5. 2002, č. 487; Politiky územního rozvoje 2008 schválené usnesením vlády ze dne 20. 7. 2009, č. 929; Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013 přijatým usnesením vlády ze dne 20. 12. 2012, č. 955; a Plánu činnosti SÚRAO na rok 2014 přijatým usnesením vlády ze dne 18. 12. 2013, č. 985, když se opětovně jedná o veřejně dostupné dokumenty. K uvedeným dokumentům soud konstatuje, že znění zákonů, mezinárodních smluv a směrnic nepochybně nemusí být obsaženo ve správním spise. Obdobně dle názoru soudu nemusí správní spis obsahovat ani znění výše uvedených dokumentů, které byly schváleny usnesením vlády, když tyto dokumenty jsou veřejně dostupné např. na webových stránkách vlády či ministerstev.
80. Dále soud konstatuje, že je sice pravdou, že SÚRAO na svých webových stránkách zveřejnila dokumenty vztahující se k dotčené problematice, ale to jen z toho důvodu, který předestřela v soudním řízení, tj. aby svůj záměr více vysvětlila veřejnosti, jelikož se jednalo a nadále jedná o velmi citlivé a mediálně frekventované téma. Tyto dokumenty dle názoru soudu nesloužily jako podklady rozhodnutí, ale jen a pouze jako zdroj dalších doplňujících informací. Samotná žádost a její přílohy obsahovaly všechny náležitosti stanovené geologickým zákonem, a tyto náležitosti správní orgán I. stupně posuzoval. V daném případě soud nedospěl k závěru, že by správní orgán postupoval při vedení spisu chybně, když komentoval a vycházel z některých veřejně dostupných informací obecného charakteru, který osoba SÚRAO uvedla na svých internetových stránkách.
81. Konečně soud konstatuje, že správní orgán při posouzení žádosti nevycházel ze žádných dokumentů či jiných důkazů ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu, resp. ve správním řízení nebylo prováděno dokazování za účelem zjištění skutkového stavu věci, tedy dle názoru soudu nelze v projednávané věci uvažovat ani o postupu dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
82. Soud neshledal námitky vznesené ve druhém žalobním bodě za důvodné.
83. Ve třetím žalobním bodě žalobci namítli porušení práva na vyjádření se k podkladům rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, když nebylo možné se dostat k některým dokumentům a to ani na internetových stránkách SÚRAO.
84. K uvedené námitce soud předně odkazuje na posouzení druhé žalobní námitky a dále uvádí, že z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobci se ke všem podstatným dokumentům v průběhu řízení vyjádřili, když je citovali ve svých podáních. Námitky žalobců týkající se porušení jejich práva na vyjádření se k podkladům rozhodnutí soud považuje za účelové. Dále zde soud dodává, že žalobce c) vznesl v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 131/2015 totožnou námitku a to i ohledně shodných dokumentů, přičemž v uvedeném řízení soud rovněž dospěl k závěru, že se žalobce ke všem podstatným dokumentům v průběhu správního řízení vyjádřil a shledal uvedenou námitku za účelovou. Námitky žalobců vznesené ve třetím žalobním bodě tedy soud shledal za nedůvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

85. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobci namítli, že při posuzování veřejných zájmů nebylo zohledněno následné využití předmětného území a odkázali na § 22a odst. 1 a § 4a odst. 6 geologického zákona a dále na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190.
86. *Podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.*
87. K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, na který odkazovali žalobci, soud konstatuje, že citace žalobců v bodě 2.4 žaloby není vyjádřením názoru Nejvyššího správního soudu, neboť žalobci toliko citovali část narace uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu, resp. se jedná o názor vyjádřený v rozsudku Městského soudu v Praze, který však byl Nejvyšším správním soudem zrušen, aniž by se uvedenou otázkou Nejvyšší správní soud zabýval.
88. Otázkou veřejného zájmu ve vztahu k následnému využití ložiska se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 7 As 59/2009 – 142, ve kterém došel k závěru, že „*ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, umožňuje správnímu orgánu rozhodujícímu o žádosti o stanovení průzkumného území posoudit průzkum výhradního ložiska v návaznosti na jeho následné využití (již v této první fázi rozhodování o stanovení průzkumného území), jímž může být mimo jiné i těžba. Toto posuzování však podmiňuje vážením „dalšího veřejného zájmu“, který musí převyšovat zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Samotná otázka případné těžby (realizace dobývání nalezeného ložiska) je pak předmětem dalšího samostatného správního řízení*“.
89. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále uvedl, že „*s ohledem na konstrukci ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, nelze ale bez dalšího spojit průzkum území a jeho případné následné vytěžení. Rozhodnutí potřebná k povolení samotné těžby by byla posléze až předmětem samostatných správních řízení, jejichž výsledkem by také bylo samostatné správní rozhodnutí. Zákonodárce sice správnímu orgánu v tomto ustanovení zákona o geologických pracích umožnil posoudit průzkum v návaznosti na následné využití ložiska, jímž může být mimo jiné i těžba, ale podmiňoval tuto návaznost vážením „dalšího veřejného zájmu“, který převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska*“.
90. Podle názoru Městského soudu v Praze jsou uvedené závěry Nejvyššího správního soudu přiléhavé i na nyní projednávanou věc a § 4a odst. 6 geologického zákona je ve světle citovaného rozsudku nutno, co do uvážení „dalšího veřejného zájmu“ správním orgánem při stanovení průzkumného území za účelem zjištění podmínek pro možnost vybudovat úložiště radioaktivního odpadu, vykládat tak, že správní orgán při rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území může rovněž zohlednit „další veřejný zájem“ a to již ve vztahu k samotnému vybudování úložiště, přičemž dojde-li k závěru, že tento „další veřejný zájem“ převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném vybudování úložiště, nemusí žádosti o stanovení průzkumného území vyhovět. Z uvedeného je tedy zřejmé, že správní orgán není povinen, vždy bez dalšího, při rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území posoudit „další veřejný zájem“, který by mohl být v rozporu se samotným vybudováním úložiště, neboť otázka posouzení tohoto „dalšího veřejného zájmu“ ve vztahu k samotnému vybudování úložiště je primárně řešena až v následném řízení o povolení vybudování hlubinného úložiště. K uvedenému soud dále dodává, že pokud v řízení o stanovení průzkumného území je shledán „další veřejný zájem“, který by mohl převyšovat zájem na vybudování úložiště, je nepochybně vhodné tento zájem zohlednit při rozhodování o stanovení průzkumného území, avšak pokud uvedené posouzení správní orgán neučiní, není to samo o sobě důvodem, aby soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí o stanovení průzkumného území.
91. Ministerstvo životního prostředí se v provostupňovém rozhodnutí zabývalo otázkou, zda existuje veřejný zájem, který by převyšoval zájem na provedení průzkumu, a dospělo k závěru, že Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

takovýto zájem neexistuje (viz str. 10 a 11 prvostupňového rozhodnutí). Rovněž se v prvostupňovém rozhodnutí zabývalo otázkou, zda existuje veřejný zájem, který by převýšil zájem nad případným vybudováním hlubinného úložiště, přičemž dospělo k závěru, že na každé lokalitě existují určité zájmy, které bude nutno poměřovat se zájmem na vybudování hlubinného úložiště. K dotčené lokalitě Čihadlo uvedlo, že tento veřejný zájem je představován vodními zdroji, avšak dospělo k závěru, že uvedený veřejný zájem není důvodem k zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území, neboť do doby než budou prozkoumány ostatní vytipované lokality, nelze posoudit, zda převýší zájem na vybudování hlubinného úložiště, resp. nad nalezením vhodné lokality (viz str. 11 a 12 prvostupňového rozhodnutí).

92. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobci dále namítli, že na základě současného stavu spisu nemůže ministerstvo kvalifikovaně rozhodnout, jelikož žadatel neuvedl nic, z čeho by bylo možné zjistit parametry budoucího záměru. Žalovaný tak rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.
93. K uvedené námitce soud s odkazem na výše uvedené konstatuje, že bez dalšího nelze spojovat průzkum území a případné následné vybudování hlubinného úložiště, neboť až na základě provedeného průzkumu vytipovaných lokalit, bude z nich vybrána vhodná lokalita, která nejlépe splňuje podmínky k vybudování hlubinného úložiště. Rovněž je zde nutno zohlednit skutečnost, že po provedení průzkumu vytipovaných oblastí, bude k dispozici nepochybně více relevantních informací, než před stanovením průzkumných území. Dle názoru soudu je tedy předčasné, aby žádost o stanovení průzkumného území obsahovala „koncept“ zařízení hlubinného úložiště. Dále soud konstatuje, že náležitosti žádosti o stanovení průzkumného území jsou stanoveny v § 4 geologického zákona, ze kterého však ani analogií nelze dospět k závěru, že by žádost měla obsahovat jakýkoli „koncept“ zařízení hlubinného úložiště. Konečně soud konstatuje, že otázka parametrů zařízení hlubinného úložiště ve vztahu k veřejným zájmům bude řešena až v následném řízení o povolení vybudování hlubinného úložiště.
94. Soud neshledal námitky vznesené ve čtvrtém žalobním bodě za důvodné.
95. V pátém žalobním bodě žalobci namítli, že žalovaný nesprávně posoudil váhu různých aspektů veřejného zájmu ve věci.
96. Soud k této žalobní námitce úvodem konstatuje, že jak již bylo uvedeno výše, tak z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona umožňuje správnímu orgánu určitý prostor pro správní úvahu. V daném případě soud neshledal, že by správní orgán překročil meze správní úvahy, či jej zneužil, prvostupňové rozhodnutí, jakož i žalobou napadené rozhodnutí totiž správní úvahu obsahuje a jen z odlišného názoru žalobce nelze vyvodit, že by byla správní úvaha aplikována v rozporu se zákonem.
97. K otázce posouzení veřejného zájmu hospodárnosti a efektivitě nakládání s veřejnými prostředky soud uvádí, že výběr lokalit jistě nemůže být svévolný. V daném případě je však třeba nejprve vytipované lokality prozkoumat a poté rozhodnout, která z nich je nejvhodnější pro vybudování hlubinného úložiště. Právě vybudování hlubinného úložiště bez předchozího náležitého průzkumu lokality by bylo dle názoru soudu v rozporu s touto zásadou. Lze také rovněž konstatovat, že tato otázka není předmětem tohoto řízení, když že se jedná o otázku dohledové činnosti Rady Správy úložišť radioaktivních odpadů, příp. o nastavení určitých hranic vládou v rámci statutu, plánu činnosti a státního rozpočtu.
98. K otázce posouzení veřejného zájmu vyjádřeného v referendu města Deštná, obce Lodhéřov a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje soud uvádí, že se sice jedná o určité vyjádření veřejného zájmu, avšak je třeba konstatovat, že se jedná o nástroj přímé demokracie umožňující na komunální úrovni vyjádření se k otázce týkající se samostatné působnosti obce (srov. ustanovení § 6 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu). V posuzovaném případě mělo referendum tzv. konzultativní povahu, neboť obec sama v řízení v rámci své samostatné

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

působnosti nerozhoduje. Výsledek referenda v tomto případě zavazuje orgány obce, resp. její orgány, v tom smyslu, že mají povinnost zastupovat coby účastník řízení zájem vyjádřený výsledkem konaného místního referenda. Jakým způsobem se tedy žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal s výsledkem místního referenda, je irelevantní, neboť se nejedná o námitku, s níž by bylo nutné se jakkoli vypořádat, ale jedná se pouze o mandát obcí i uplatňování námitek v průběhu správního řízení a řízení před soudem.

99. K otázce posouzení veřejného zájmu na ochraně obcí, u nichž nebyl získán jejich souhlas, soud odkazuje na vypořádání první žalobní námítky, kde se plány činnosti na rok 2013 a 2014 zabýval, když zde dospěl k závěru, že sice žadatel postupoval v rozporu s plánem činnosti na rok 2013, čímž de facto obce „obešel“, když podal žádost bez jejich souhlasu, ovšem tato vada žádosti a řízení byla zhojena vydáním plánu činnosti na rok 2014.
100. K otázce posouzení veřejného zájmu na ochraně vod soud konstatuje, že prvostupňovým rozhodnutím bylo stanoveno průzkumné území a to aniž by byly prováděny zásahy do pozemku. Z vymezených prací ve výroku IX. prvostupňového rozhodnutí je zcela zřejmé, že tyto nejsou způsobilé jakkoli zasáhnout do životního prostředí, tedy ani mít jakýkoli vliv na zdroje vody. Otázkou „dalšího veřejného zájmu“, resp. otázkou dalšího využití území, kterou zde žalobci opětovně argumentují, se soud zabýval v části věnované čtvrtému žalobnímu bodu, a tedy na tuto část zcela odkazuje. Žalobci v souvislosti se zájmem na ochraně vod dále namítli, že pokud dochází k jakýmkoliv geologickým pracím, jsou tyto spojeny se zvýšenou prašností, hlukostí a dalšími imisemi. Soud zde opětovně odkazuje na výrok IX. prvostupňového rozhodnutí, kde jsou vymezeny povolené činnosti, přičemž žádná z nich nemůže způsobit zvýšení imisí nad míru obvyklou v dané lokalitě. Soud zde tedy musí souhlasit s názorem žalovaného, že tato námitka je bezpředmětná.
101. K otázce posouzení veřejného zájmu na dodržování zásad činnosti správních orgánů soud uvádí, že tento zájem zcela jistě prostupuje všechna správní řízení. Námitky, že by se na činnost SÚRAO spočívající v podání předmětné žádosti měly tyto zásady vztahovat, je třeba odmítnout jako nedůvodné, a to proto, že žadatel zde nevystupuje v pozici orgánu veřejné moci, SÚRAO tedy může předmětnou činnost může vykonávat stejně jako kterákoliv fyzická nebo právnická osoba, která splní podmínky požadované právními předpisy.
102. Soud neshledal žádnou z námitek vznesených v pátém žalobním bodě za důvodnou.
103. V šestém žalobním bodě žalobci namítli, že podklady shromážděné v průběhu řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení průzkumného území. V podbodu a) opětovně namítli, že SÚRAO postupovala v rozporu s plánem činnosti na rok 2013. V podbodu b) namítli, že správní orgány měly zkoumat, zda je dán důvod pro nezbytnost vybudování hlubinného úložiště na území České republiky (v lokalitě Čihadlo), resp. zda není možné uložit nebezpečný odpad do hlubinných úložišť v jiných státech. V podbodu c) namítli, že Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice ukládala do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, přičemž stanovení průzkumných území pro 7 kandidátních lokalit je s ní v rozporu. V podbodu d) namítli, že Politika územního rozvoje přikazovala vybrat vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště pouze za účasti obcí. V podbodu e) namítl, že se ministr nedostatečně vypořádal s požadavky směrnice Euratom, když účinná účast v řízení nemůže zahrnovat pouze formální postavení veřejnosti, co by účastníka řízení, nýbrž musí vést k faktickému zohlednění zájmů veřejnosti při rozhodování ve věcech zřízení hlubinného úložiště.
104. K uvedeným námitkám vzneseným v šestém žalobním bodě soud předně poznamenává, že se jimi částečně zabýval již v rámci předešlých žalobních bodů a v tomto rozsahu odkazuje na výše uvedené. Soud k tomuto žalobnímu bodu dále uvádí, že lokalita Čihadlo stejně jako ostatní vybrané lokality byla vytipována tak, aby vyhovovala požadavkům pro výstavbu hlubinného úložiště z hlediska současných znalostí o geologické stavbě České republiky. Ze společné úmluvy

ve spojení se směrnicí Euratom vyplývá, že Česká republika zajistí bezpečné nakládání s radioaktivními odpady tím, že vybuduje hlubinné úložiště.

105. Ke Koncepci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice soud uvádí, že SÚRAO bylo vládním nařízením uloženo podat návrh na stanovení průzkumného území pro sedm lokalit v letech 2013 až 2015, dále provést další průzkum vybraných čtyř lokalit v letech 2016 až 2018 a provést finální výběr lokality pro vybudování hlubinného úložiště ze dvou lokalit v letech 2019 až 2025. Koncepce pro nakládání s radioaktivními odpady tak směřuje k vytipování vhodných lokalit, následnému stanovení průzkumného území, a po provedení průzkumu a následném vybrání nejvhodnější lokality, k vybudování hlubinného úložiště v té lokalitě, která se po provedeném geologickém průzkumu ukáže jako nejvhodnější. Je třeba především zdůraznit, že se jedná o dokument strategického a koncepčního charakteru, nikoli obecně závazný právní předpis, přičemž nedodržení v něm uvedeného postupu či harmonogramu nelze považovat za vadu žádosti či dokonce samotného rozhodnutí ve věci. K uvedenému soud dodává, že dle § 2 odst. 1 správního řádu postupuje správní orgán v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.
106. Politika územního rozvoje operuje na rozdíl od plánu činnosti na rok 2013 s pojmem „účast obcí“, který je třeba vykládat tak, že se jím rozumí postavení účastníka řízení podle ustanovení § 4a odst. 2 geologického zákona. Požadavek na souhlas dotčených obcí byl obsažen pouze v plánu činnosti na rok 2013, žádný jiný právní předpis ani koncepční dokument takový explicitní požadavek neobsahuje. Z obsahu správního spisu vyplývá, že účast veřejnosti byla ve správním řízení zajištěna právě prostřednictvím ustanovení § 4a odst. 2 geologického zákona. Politika územního rozvoje je dokument strategického a koncepčního charakteru a nikoli obecný závazný předpis.
107. K možnosti uložení radioaktivního odpadu v zahraničí, soud uvádí, že mu není známo, že by některý jiný stát na svém území umožňoval ukládání radioaktivního odpadu z České republiky, přičemž ani žalobci neuvedli nic konkrétního, z čeho by bylo možné dovodit možnost uložení radioaktivního odpadu mimo území České republiky. Dle názoru soudu žalovaný ani nebyl povinen se v rozhodnutí touto alternativou zabývat, když se jedná spíše o politickou, nikoli však právní okolnost. Konečně soud odkazuje na čl. 4 odst. 4 směrnice Rady 2011/70/Euratom, dle kterého se radioaktivní odpad primárně uloží v tom členském státě, v němž vznikl. Z výše uvedených důvodů proto soud neshledal námitky uvedené v tomto žalobním bodu důvodnými.
108. Soud neshledal žádnou z námitek vznesených v šestém žalobním bodě za důvodnou.
109. K návrhu žalobců na doplnění dokazování soud konstatuje, že navržené důkazy nemohou na výše uvedeném ničem změnit, když se jedná toliko o vyjádření postoje k „politické otázce“. Rovněž je zde nutno odkázat na § 75 soudního řádu správního, dle kterého soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

VII.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

110. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí správního orgánu v rozsahu žalobních bodů a ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán při svém rozhodování neporušil zákonem stanovené povinnosti a nevydal nezákonné rozhodnutí. Z těchto důvodů proto soud podané žalobě nevyhověl a podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního jí zamítl tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.
111. Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ustanovení § 60 odst. 1 soudního řádu správního a contrario, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady řízení nevznikly.

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 1. března 2018

JUDr. Slavomír Novák

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Sylvie Kosková